

Prejav predsedníčky Európskeho parlamentu Roberta Metsolovej
Európska rada

Štvrtok 21. marca 2024 v Bruseli, Belgicko

Prijemné popoludnie.

O 77 dní sa začnú voľby do Európskeho parlamentu.

Vieme, čo všetko je v hre. Vieme, ako ďaleko sa pokúsia zájsť niektorí aktéri, aby narušili náš demokratický proces. A vieme, ako veľmi musíme spolupracovať, aby sme občanov podnietili k účasti na voľbách.

V tomto volebnom období zanechala Európa pečať na celosvetovej geopolitike a obhájila svoju cestu v neustále sa meniacom svete. Výzvy, ktorým sme čelili, nás neoslabil – naopak, posilnili nás. Zachovali sme súdržnosť konštruktívnej európskej väčšiny a musíme ju zachovávať aj naďalej.

Európa sa stará o svojich občanov. My sa však musíme postarať aj o to, aby o tom vedeli občania vo všetkých členských štátoch. Chcela by som sa vám poďakovať za spoluprácu a podporu vašich vlád počas kampane pred voľbami do Európskeho parlamentu. Spoločne s poslancami Parlamentu som navštívila mnohé krajiny, aby sme sa vymanili z bruselskej bubliny a presvedčili občanov, najmä mladých ľudí, aby išli voliť.

Nie je to ľahká úloha. A sťažuje nám ju aj skutočnosť, že v mnohých štátoch sa nepriatelia európskeho projektu pokúšajú šíriť dezinformácie, mylné informácie a propagandu. Zameriavajú sa pritom predovšetkým na určité zložky spoločnosti a naše komunity a šíria nepravdivé naratívy o Európe spôsobom, aký sme pri európskych voľbách ešte nezažili. Na túto hrozbu musíme byť pripravení.

Môžeme použiť legislatívne aj nelegislatívne nástroje, najmä pokiaľ ide o sociálne médiá. V legislatívnej oblasti máme akt o digitálnych trhoch, akt o digitálnych službách, akt o umelej inteligencii, politickú reklamu a slobodu médií; no musíme byť ochotní vystupovať aktívnejšie v online svete.

Nesmieme sa len prizerať, ale musíme zabrániť šíreniu tohto deštruktívneho naratívu, propagandy a dezinformácií. Musíme si tiež uvedomiť, že s každým prijatím nového právneho aktu nastupuje nová digitálna realita. Táto realita sa neustále mení, ale musíme sa ňou zaoberať. Musíme byť pripravení spolupracovať s internetovými platformami.

Tieto voľby budú skúškou pre naše systémy a našej úlohe šíriť posolstvo dodajú ešte väčší význam.

A ja opäť vyzývam, aby sme odolali pokušeniu obviňovať počas náročnej kampane Brusel za všetko, čo nefunguje, a uznali, čo dobré urobil.

Musíme si otvorene a úprimne uznať, čo sa nám podarilo, ale priznať si aj to, kde sme mohli urobiť viac. Kde sme nesplnili očakávania ľudí. Kde majú ľudia stále pocit, že sa na nich nemyslí. Kde sa nám ľudia v dôsledku byrokracie vzdialili.

Musíme pritom brať do úvahy aj priemysel. Musíme brať do úvahy poľnohospodárov. A musíme brať do úvahy aj mladých ľudí. Ľudia musia mať dôveru v samotný proces, musia mať prístup k nástrojom, ktoré im umožnia zmenu, a musia mať na to finančné zdroje. Inak sa to nepodarí. V prípade nepochopenia by ešte viac ľudí mohlo nadobudnúť pocit, že politika nemá význam, a uchýlia sa k extrémom.

To by bola voda na mlyn tých, ktorí Európu stále vnímajú ako hrozbu, ktorí si neželajú nič iné, len naše oslabenie.

Európska únia nie je dokonalá, no pre všetkých našich občanov je to tá najlepšia záruka. Poďme teda napraviť to, čo treba. Pokračujme však v budovaní a nedovoľme, aby nás zničil lacný cynizmus.

Môžeme odovzdať Európu, ktorá je silnejšia a počúva, čo hovoria jej občania. Európu, ktorá funguje lepšie a je efektívnejšia. Slovom Jeana Clauda Junckera – Európu, ktorá venuje pozornosť dôležitým veciam a v menej podstatných otázkach je zdržanlivá.

A nič nie je také dôležité ako to, že Rusko ohrozuje mier. Musíme naďalej robiť všetko, čo je v našich silách, aby sme Ukrajine pomáhali brániť sa.

Ukrajine sme už poskytli výraznú politickú, diplomatickú, humanitárnu, hospodársku a vojenskú podporu a Európsky parlament v tejto súvislosti víta prijatie 13. balíka sankcií a Fondu na pomoc Ukrajine v rámci Európskeho mierového nástroja.

V tejto kritickej chvíli nesmieme v podpore Ukrajiny poľaviť. Musíme urýchliť a zintenzívniť dodávky vybavenia, ktoré Ukrajina potrebuje.

Ukrajine musíme pomôcť aj tým, že predĺžime platnosť autonómnych obchodných opatrení. Cieľom predbežnej dohody, ktorú sme dosiahli tento týždeň, je pomôcť Ukrajine a zároveň chrániť našich poľnohospodárov a náš vnútorný trh.

Súčasťou tejto predbežnej dohody je rozšírený zoznam citlivých výrobkov a kratšia lehota na aktiváciu automatického ochranného opatrenia. To by malo prispieť k tomu, aby nedochádzalo k narušeniam trhu.

Musíme sa naďalej usilovať o zabezpečenie spravodlivosti, zodpovednosti a v konečnom dôsledku mieru.

Náš mierový projekt závisí od toho, nakoľko dokážeme zaručiť bezpečnosť a nezávislosť. Takže, ak to myslíme s ochranou našej kolektívnej bezpečnosti vážne, musíme urobiť aj niečo pre budovanie nového bezpečnostného rámca Únie.

Pri jeho tvorbe sa nám už podarilo dohodnúť sa na niektorých otázkach, pri ktorých to mnohí považovali za nemožné. Teraz musíme byť pripravení na ďalšiu fázu našej spolupráce. V tomto novom svete nemá zmysel, aby každý konal sám za seba.

Aj preto zostáva jednou z priorít rozšírenie. Pre Ukrajinu, Moldavsko, Gruzínsko a Bosnu a Hercegovinu, ale aj pre nás všetkých.

Samozrejme, všetky tieto krajiny musia ísť vlastnou cestou a splniť všetky požadované kritériá. Ich napredovanie pri dosahovaní kľúčových cieľov, najmä v prípade Ukrajiny, je skutočne pôsobivé.

Aj Moldavsko a Bosna a Hercegovina dosiahli v uplynulých dvanástich mesiacoch pozoruhodný pokrok v oblasti reforiem. Je načase, aby sme splnili, čo sme sľúbili. Je načase začať rokovania o prístupení s Bosnou a Hercegovinou a vyslať jasný signál obyvateľom západného Balkánu.

Rozšírená Únia, ktorá je založená na jasných cieľoch, kritériách a zásluhách, bude v tomto novom geostrategickom kontexte vždy našou najlepšou investíciou do mieru, bezpečnosti, stability a prosperity.

Zároveň však nesmieme zabúdať na to, že rozšírená Únia si bude vyžadovať zmeny, úpravy, reformy. Európsky parlament predložil v tejto súvislosti viaceré návrhy, napríklad návrh týkajúci sa vyšetrovacích právomocí Parlamentu, v prípade ktorých v uplynulom roku nenastal takmer žiadny pokrok. Alebo návrh na začatie procesu, ktorý mal vyústiť do ustanovenia Európskeho konventu.

Rozšírenie okrem toho prispeje k posilneniu európskej konkurencieschopnosti a zlepšeniu fungovania jednotného trhu. To musí byť jednou z priorit nasledujúceho volebného obdobia. Tak sa nám podarí zaistiť udržateľný rast našich hospodárstiev, splácať dlhy, vytvárať pracovné miesta a získať investície, zaistiť rast, z ktorého budú mať všetci prínos. Práve silná ekonomika nám pomôže vytvoriť prosperitu, bezpečnosť a stabilitu a posilniť postavenie Európy vo svete.

Silná Európa zohráva dôležitú úlohu pri zmenách, ktorými prechádza svetový poriadok – v neposlednom rade na Blízkom východe.

Humanitárna situácia v Gaze je zúfalá. Musíme použiť všetky dostupné nástroje nato, aby sme tam poslali viac pomoci. Oceňujem iniciatívu Amalthea a chcela by som sa poďakovať najmä Cypru za to, že sa ujal vedenia. No najlepším spôsobom, ako poskytovať pomoc v potrebnom objeme, sú ešte stále dodávky po zemi.

Preto bude Európsky parlament aj naďalej presadzovať prímerie. Naďalej bude požadovať návrat zvyšných rukojemníkov a zdôrazňovať, že Hamás už nemôže pôsobiť beztrestne.

Preto dnes požadujeme jasné závery, ktoré určia naše ďalšie smerovanie.

Týmto spôsobom presunieme do Pásma Gazy ďalšiu pomoc, zachránime nevinné životy a presadíme naliehavo potrebné riešenie založené na existencii dvoch štátov, ktoré poskytnú Palestínčanom reálne vyhliadky a Izraelu bezpečnosť.

Mier, ktorý uzná pokojné a legitímne palestínske vedenie a bude zárukou trvalej stability v regióne.

Týka sa to aj situácie v Červenom mori. Vítam operácie EUNAVFOR Aspides, ktoré pomôžu ochrániť tento mimoriadne strategický námorný koridor. My však môžeme urobiť ešte viac.

Podniky v celom európsko-stredomorskom regióne výrazne pociťujú meškania, problémy so skladovaním a súvisiace finančné dôsledky. Mali by sme zvážiť vytvorenie špecializovanej pracovnej skupiny na čele s Úniou, ktorá by preskúmala, ako by sme mohli spoločne zmierniť sociálno-hospodárske dôsledky. Aj v tejto súvislosti má Európa svoju úlohu.

Keďže toto je posledné oficiálne zasadnutie Európskej rady pred európskymi voľbami, na záver by som vás chcela uistiť, že Európsky parlament bude do poslednej chvíle pracovať na dokončení zostávajúcich legislatívnych spisov, medzi ktorými je aj nový balík opatrení v oblasti migrácie.

Plnenie našich priorít je totiž najlepším spôsobom, ako bojovať proti dezinformáciám, a zároveň ukázať občanom, v čom spočíva prínos Európy.

Ďakujem vám za nepretržité úsilie a osobitne ďakujem belgickému predsedníctvu za to, čo doteraz dosiahlo: či už v legislatívnej oblasti, pri zohľadňovaní toho, čo trápi občanov, zvyšovaní informovanosti o európskych voľbách a motivovaní k účasti, alebo spolupráci na tom, aby bol nový Parlament pripravený na začiatok nového volebného obdobia.

Ďakujem vám.